THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., Ltd. —

251-253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mai Matter at G.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd, 1913

110

מען מעג א טראַכט געבען

די לעצטע טעג פון דער פערגאַנגענער וואָך זענען געווען רייך מיט איבעראַשונגען פאַר די אידען פון די פעראייניגטע שטאַאטען דער גרויסער ערפאָלג פונ'ם "א רעך־טאג", און די נאמינאַציע פון לואיס בראַנדייס אלס ריכטער פונ'ם סופרים קאָרט זענען די וויכטיגסטע פאַסירונגען אין דער אידישער וועלט פונ'ם ערשטען חודש פון דעם נייעם יאהר.

די מיליאָנען דאָלאַר, וועלכע זענען אריינגעקומען אין יענעם טאג, זענען אן און פאַר זיך וויכטיג, מיט דעם, וואס עס האָט געצייגט, אז דער ברידערליכער רחמנות־געפיהל הערשט נאָך אין זיין פולער מאַכט. די מיליאָנען דאָלאַר פאַר'ן הילפס־פאָנד, זענען שיין וויכטיג מיט דעם, וואס יעדער געקליבענער דאָלאַר אין סענט, העלפט אבראַהאַמזון אַ אידישן נפש פון אונטערגאַנג. די מיליאָנען דאָלאַר, וועלכע זענען געזאַמעלט געוואָרען, זענען אבער וויכטיג אויך אין אן אנדער זין. יענעם טאג האָבען אבגעקלונגען די אידישע שמערצען איבער דער גאַנצער לענג און ברייט פון די פעראייניגטע שטאַאטען. יענעם טאג איז פראַקלאַמירט געוואָרען די עקזיסטענץ פונ'ם אידישען פאָלק, דאָס אבזאָהל ימים צוטהיילען די פערשידענע אידישע גרופען, זענען זיי אבער דאָך איין פאָלק, מיט איין האַרץ און נשמה.

עס האָבען שעהן געטהאָן די אמעריקאַנער אידען פאַר די מלחמה קרבנות פון יענער זייט, און דער שכר פאַר דעם, האָט זיך ניט געלאָזען לאַנג וואַרטען. אידישע ריכטער אין די פעראייניגטע שטאַאטען, איז קיין נייעס ניט, עס איז אבער אַ נייעס צו האָבען אַ ריכטער אין יענעם גע ריכט, וואָס איז העכסטע אינסטאַנץ איבער אַלע געזעצגעבערישע קערפּערשאַפטען — דער "סופרים קאָרט". אידישע ריכטער אין אידישע קאָנגרעס־לייט זענען דאָרטען קיין נייעס ניט, יענע אידען זענען אבער פון דערהערענטע אידען, וועלכע שטאַנדירען מעהר מיט זייער אמעריקאַניש קייס, ווי מיט זייער אידישקייט, און בעטראַכטען דאָס לעצטע פאַר אַן אומגליק, פון וועלכען זיי האַלטען געדן העלען פטור ווערען. דאָ איז אבער פונ'ם פרעזידענט פון די פעראייניגטע שטאַאטען בעשטימט געווען אַ דען אַ איד, וועלכער פערנעהמט אַ וויכטיגען אמט אין דער ציוניסטישער בעוועגונג, אַ איד וועלכער האָט אַ "טויט אין לעבען" קריעג ערקלערט דער קריבשער פאָליטיק פון די אמעריקאַנער "יאהודים".

די אמעריקאַנער אידען זענען הייטען צו טאג אַ שטאַרקע פאָליטישע מאַכט אין דעם לעבען פון די פעראייניגטע שטאַאטען, און מען רעכענט זיך מיט זיי.

דורך וואָס, דורך וועלכע מיטלען האָבען זיי עס דערגרייכט? ווייל מען מיר דאָך, אז דאָס אמעריקאַניש אידישע לעבען לייידעט פונ'ם מאַנגעל אין אַרגאַניזאַציע, אין דאָך האָבען זיי דערגרייכט אַזאַ הויכע שטופע, אז אפילו די אימיגראַנטען־פרעסערישע בוירגערעטס געבען צו, אז מיט זייערע בעגרענצונגען ווילען זיי ניט בעצייגען צו טרעפען די אידען.

פאַר אונז קאָנגאַדער אידען, איז עס ניט קיין לוקסוס־זאַך געווען צו שטודירען און בעאַכטען דאָס אידיש־אמעריקאַנישע־לעבען, נאָר אַ לעבענס פראַגע.

דער פראַצענט פון די אמעריקאַנער אידען לגבי אמעריקאַס בעפעלקערונג בכלל, איז ניט גרעסער ווי דער פראַצענט, וואָס עס מעכען איס די קענעדער אידען אין פערגלייך מיט קענעדעס אלגעמיינע בעפעלקערונג, און דאָך ליגט אַזאַ טיעפער אונטערשיעד אינ'ם מצב פון דיעזע ביידע אידישע גרופּעס.

די ערשטע איז אַ מאַכט, די צווייטע — אַ נול.

מיר ווילען שין ניט צייהען קיין פאַראַלעל צווישען די קאָנאַדער אידען און פראַנצויזען, נאָר אפילו די רוסנער אין מעריב קענעדע, און די דייטשען פון אנטאַריאַ שפּיעלען אַ גרעסערע ראָליע ווי די הונדערט און פופציג טויזענד קאָנאַדער אידען.

עטוואָס מוז דאָך זיין, וואָרום בנגע אידען, אינטערעסירט זיך אַזוי פיעל קענעדע פון די פעראייניגטע שטאַאטען.

ניט איינסער אונז לייגט עס, נאָר אין אונזערע אייגענע רייהען, צווישען אונזערע אונזערע אייגענע שורות דאַרף מען זוכען, וואָרום מיר קאָנאַדער אידען שפּיעלען ניט די ראָליע, וועלכע מיר האָבען געדאַרפט.

ביי זיי ביי די שטאַאטען אידען, האָט מען ניט קיין מורא צו פראַטעסטירען געגען דער פיהרערשאַפט פון די אַזימילאַטאָרען, ביי זיי הערט מען זיך צו יעדעס איינע וואָרט, אונ'ם בהעגנגיג צו עס אַ איד פון מיליאָנען, אדער אַ איד ניט קיין באַנקיר.

ביי אונז אבער, קוקט מען פריה ער, צו יענער איד איז אַ מאַנופעקטשורער אדער ניט. מען איז פריהער בודק זיין באַנק־ביכעל, און מאַנכע אונזערע אידישע צייטונגען שעהמען זיך אפילו ניט אַרויסצוקומען אין דער עפענטליכקייט מיט דעם, אז יענע אין יענע אונטערהנהמונג איז אַ גיטע, ווייל זי הערט געשעצט פון הייזען אַדער ווייסט מאַנופעקטשורער.

ביי זיי אידען פון די שטאַאטען פון נקט זיי ביי די אידען פון דער גאַנצער וועלט, שפּיעלען די ציוניסטען די הויפּטראָליע ביים אַריינברענגען מעהר נאַציאָנאַלען בעוואוסטזיין אינ'ם אידישען לעבען, און אונז אבער עקזיסטירט אַ "פערזענליכע־ציוניזם", וועלכע איז דער הויפּט מקור פון דער אַסימילאַציע.

די איהען פון די שטאַאטען קענען אנצייגען אויף אַ דר. מאַגנעס און אַ דר. ווייז, וועלכע פאָהרען אַרום זאַמלען געלד פאַר די מלחמה קרבנות, מיר אבער פערמעגען אידיש אַ "ראַבייס" וועלכע שעהמען זיך ניט אומצוגעהן איבער דער שעפער אַנ'ם טירען די אידישע אַרבתטער, זיי זאָלען ביישטייערען צו די פאַטריאָטישע פאָנדען, און די זעלבע ראַבייס אין גדולים זענען געגען דעם, אַז מען זאָל העלפען די מלחמה קרבנות.

צווישען דעם פיהרענדען עלעמענט פון די קענעדער אידען ביז דעם פון די שטאַאטען ליגט אַ גרויסער אונטערשיעד, און מען מעג אַ טראַכט געבען וועגען דעם.

מערב קענעדע

אַז די נייע וועלט צייכענט זיך תמיד אויס מיט איהרע פראַגרעסיווערע אידעען געגען דער אלטער וועלט, איז יעצט ווידער בעשטעטיגט געוואָרען אין דעם קענעדער לעבען.

פאַר די לעצטע עטליכע יאָהר, ווערט זעהר פיעל גערעדט וועגען פרויען־רעכט אין קענעדע, און דאָך איז דער מזרח דערווייל נאָך געבליבען בען הינטער שטעליג אין דיעזען הינזיכט, און די יונגע פראַוויגין מאַנ־טאָבא איז געווען די ערשטע צו ער קלעהרען די פרוי אלס גלייכבערעכטיגט טען מיטגליעד.

די זעלבע מאַניטאָבא, האָט מיט אַ האַלב יאָהר פריהער געצייגט ווי אַזוי מען בעשטראַפט שולדיגע, וועלכע פערשווענדען די רעגירונגס־קאַסע פאַר אייגענעם נוצען, און יעצט האָט זי ערקלעהרט די פרוי אלס גלייכבערעכטיגט.

די אלטע אויבער און נידער קענעדעס מעגען אַ ביישפּיעל לערנען פון דער יונגער פיעל־פערשפּרעכענדער וועסט.

די פראַגע וואו וועט זיך ענדיגען די איצטיגע מלחמה און אויף וועלכען וועלט־טהייל וועט זי ענטשיעדען ווערען, איז אַן אונגעהייער וויכטיג, אבער אַ צעהר פערפלאָנטערטע. און אויב מען נעהמט זיך אליין ערנסט, בעת מען וויל וואַרפען אביסעל ליכט אויף דיעזער פראַגע, מוז מען זיין זעהר פאַרזיכטיג ניט אַריינצופאַלען אין נאַרישע השערות.

קודם כל האָט מען נעמוזט געניי נאָכ־שפּירען יעדע מיליטערישע און פאָליטישע בעוועגונג פון אַלע מלחמה פיהרענדע לענדער, ווי זיי ווערען אפיציעל בעקאַנט געמאַכט. איך אונטערשטריך דאָס וואָרט אַ פ י צ י ע ל, די אנדערע בעריכטען וואָס קומען אָן זיינען דעם גרעסטען טהייל בלויז סברות, און גאַנץ אָפט ווערען זיי פון איין רעגירונג אדער פון אַ צווייטער, אפיציעל אָבגעלייגנט קענט.

אויך די אפיציעלע נאָכריכטען מוז מען געניי דיכטיפען און זיך גוט אַריינטראַכטען אין דער שפּראַך ווי זיי ווערען געשריבען, ווייל אין זיי ווערט אָפט געברויכט די האַלב שאָטענדיגע, האַלב אַלאַהרע שפּראַך פון דיפּלאָמאַטיע, דאָס איז ענטוועדער דערפאַר, ווייל די רעגיע־רונג וויל געבען עטוואָס בערוהיגענדע נייעס פאַר איהר איינענער בעפעלקערונג, אָבוואָהל עס איז ניטאָ וואָס צו מעלדען, אדער זי, די רעגיערונג, ווייל מאַכען אַ געוויסען געוויכשטען איינדרוק אויף די נייטראַלע לענדער, כדי צו שאַפען אַ גינס־טיגע עפענטליכע מיינונג.

דערפאַר, כדי צו וואַרפען אביסעל ליכט אויף דער איצטיגער לאַגע אין דער מלחמה, מוז מען געניי און פאַרזיכטיג דורכשטודירען די פערשיעדענע אפיציעלע מעלדונגען, אויסגעמישט מיט מעהרערע קלאַנגען, אדער ניט־אפיציעלע בעריכטען. וועלכע זיינען ביז צו אַ געוויסען גראַד איינשטימיג מיט די אפיציעלע בערכטען און לייגען זיך מעהר אדער וועניגער, אייפ'ן שכל.

איצט צו דער פראַגע גופא.

די לעצטע צייט האָבען מיר בעמערקט אַ מערקווירדיגע זאַך אויף די ווייז הויפּט פראַנטען: אויף דעם מערב פראָנט אין פראַנקרייך, און אויף דעם מזרח פראָנט אין רוסלאַנד. אויף דיעזע צוויי פראָנטען הערשט אַ מאָדנע שטילקייט. קיין שום נייעס פון דאָרט, קיין גרויסע שלאַכטען, ווי מען איז געוואוינט געווען צו הערען ביז מיט עטליכע וואָכען צוריק.

די אורזאַכען פון דיעזען שטילקייט־נען זיינען צוויי: אויף דעם מערב פראָנט האָבען זיך דאָס פראַנצויזישע מיליטער פון אין זייט, און דאָס דייטשע מיליטער פון דער אנדער זייט, אריינגעגראַבען אין טראַנשעען, און אזוי נאָהענט זיינען די אַרמעען איינער פון דער אנדערער, אַז אַ קאַמפּף אָהן שרעקליכע פערלוסטען פון ביידע זייטען איז אונמעגליך. די סאָל־דאַטען זיינען אזוי נאָהענט איינער פון דעם אנדערען, אַז עס וואָלט פּשוט געווען אַ שווידערליכע הרגה פון מענש געגען מענש, אָהן דער מינדעסטער מעגליכקייט דאָס אויסצומיידען דערמיט וואָס מען וואָלט פיעלע ניט געקענט כאַפּען אין פלען.

די מיליטעריש־שע פיהרער ווייסען דאָס, און איידער צו לאָזען זייערע סאָלדאַטען אויצצומיילענען זיך אָדער האָבען אַ זיעג וואָס וואָלט אזוי פיעל געקאָסט, זאָ ער וואָלט געווען אַ גוואַלדיגער פערלוסט און נאָך אַ גרעסערער דורכפאַל, זיצט מען בעסער שטיל, ביז וואַנען עס וועט מע־ליך זיין אויף אירגענד וועלכען אופן אָנ־צופאַנגען נייע אטאַקעס וואָס זאָלען זיין וועניגער קאָסטשפּעליג. אַז אזא זאַך קען זיין אַ מעגליכקייט אַז זעס דערפאַר וואָס די איצטיגע מלחמה האָט געשאַפען אזעל־כע מעגליכקייטען וואָס האָבען צוטהיילען די מיטהיס פון פיעלע עלטערע קריעגען־פיהרער.

אַלזאָ פון דעם מערב פראָנט האָט מען איצט וועניג וואָס צו ערוואַרטען.

אויפ'ן מזרח פראָנט איז גאָר געשעהן עטוואָס איבערראַשענדעס. די רוסען וועלכע האָבען זיך כמעט די נאַנצע צייט פערטהיידיגט, זיינען געוואָרען די אָנ־גרייפער, און די עסטרייכער האָבען אַ חיבש ביסעל געליטען. דאָס איז אויף דעם גאַליציש־רוסישען פראָנט. פון אַרום ריגאַ און די נאַנצע געגענד, קומען אָן זעהר מאָגערע נאָכריכטען, פּשוט דערפאַר וויל די רוסען האָבען צוגעקראָגען אַמו־ניציאָן, און ענטוועדער זיי טרייבען אַבי־סעל צוריק די דייטשען, וועלכע האָבען זיך, טהיילווייז איינגעגראָבען אין טראַנ־שעען, אדער מען קען זיך קיין ריהר ניט טהון; אויס דער זעלבער אורזאַכע וואָס אויף דעם מערב פראָנט.

איצט בלייבען נאָך די אנדערע צוויי גרויסע פראָנטען: אין קאַווקאַז און אין קליין אזיען; פערזיען, אינדיען און עגיפּ־טען. אויף דיעזע צוויי פראָנטען קען דייטשלאַנד וועניג וואָס אויפטהאָן און די נאַנצע אַרבייט איז כמעט געבליבען פאַר טערקיי. דאָ זעהט מען אַ מערקווירדיגע איינפערשטענדניס צווישען די עלליים בזי דער קלענסטער בעוועגונג פון די טערקען גענען ענגלאַנד און דעם נאָהענ־טען מזרח, פאַנגען זיך אָן שטאַרקע אַטאַ־קעס גענען זיי אין קאַווקאַז, און אזוי בע־שעפטיגט האָלט מען די טערקען אויף דעם קאַווקאַזישען פראָנט, אַז זיי מוזען אויף עס עסטרייך־רוסישען פראָנט אין אויף די זעלבע געשיכטע, רוסלאַנד האָט, ווי עס ווייזט אויס אַ אונאַויסשעפּ־ליכען קוואַל פון וואָנען צו ציהען מיליי־טער. קריעגס מאַטעריאַלען, וואָס זיינען צום גרעסטען טהייל פאַרזוירט געוואָרען אין אַמעריקאַ, הויבען אָן קומען, און דער־מיט ערקלעהרען זיך איהרע לעצטע גע־וואַלדיגע אַטאַקעס אויף יענעם פראָנט, און דייטשלאַנד האָט זעהר וועניג אדער כמעט גאַרניט געקענט העלפען עסטרייך, אויס דער זעלבער אורזאַכע וואָרום זי קען ניט פיעל העלפען טערקיי. און דייטש לאַנד ווייסט דאָס אזוי גוט ווי די איבע־ריגע גרויס־מעכטע.

אַלזאָ וואָס זעהען מיר אויף די פראָנ־טען וואָס די דייטשען שטעהען געגען די פראַנצויזען און געגען די רוסען, קען מען זיך אַ ריהר ניט טהאָן. בלייבען אַלזאָ די צוויי אנדערע הויפּט פראָנטען, רוסלאַנד אויף דער גרענעץ מיט עסטרייך, און דער נאָהענטער מזרח. אָט פון דיעזע צוויי פראָנטען, ווי עס זעהט אויס, וועט אָב־הענגען דער אויסגאַנג פון דער איצטיגער מלחמה.

ה. ל. קופּערמאַן.

אידישער העלדענמוטה אין דער פראַנצויזישער ארמעע

שיכטע פון פראַנקרייך איז גרויס און הער לויך און דאַרף בעקאָנט ווערען איבער דער גאַנצער וועלט.

איך וויל ניט ריידען סתם אזוי אין דער וועלט אריין. איך קען אונטערשטיצען דיעזע בעהויפּטונג מיט ספּעציעלע אי־לוסטראַציעס און ציפערען.

"דער לענגסטער פלאַץ צווישען די וואָס זיינען פערעפענטליכט אין דער אָפּ־ציעלער רעגיערונגס צייטונג פאַר העל־דענמוטה איז אָבגעגעבען געוואָרען אַ אי־דישען סאָלאַטען, אַ געוויסען קאַמיל לע־ווי. אין פערלויף פון די ערשטע אָפּ־צעהן מאָנאַטען פון קריעג האָבען זיך אויסגעצייכענט צוועלף אידישע קאָלאָ־נעלס, צוויי און צוואַנציג קאַפּיטאַנען, זי־בען און זעכציג לייטענאַנטס, צוויי דאָק־טוריא און זעקס און פערציג סאָלדאַטען, וועלכע זיינען־נעשטעלט געוואָרען אויף דער טאַגעס אָרדנונג פון דער ארמיי. און פיעלע פון דיעזע אידען האָבען געקראָגען דעם עהרען לעגיאָן, דעם מיליטערישען מע־דאַל און דעם קריעגס קרייץ. דורכלעזענ־דיג די ליסטע פון די אויסצייכענונגען וועל־כע זיינען ניט לאַנג צוריק צוזאַמענגענו־מען געוואָרען און אַ קליינעם בוך, ווערט מען ערשטוינט צו געפינען אַ פערבינדונג פון טויעפער אינטיליגענץ וועלכע איז קיינמאָל ניט פערלייקענט געוואָרען (וואָס אידען, מיט פיזישער העלדענמוטה (וואָס די עפענטליכע מיינונג האָט זיי כמעט אין אַלגעמיין פערלייקענט).

"אַז איך מיש ווייטער און געה אַרי־בער פון די אויסצייכענונגען אין דער טאַ־געס אָרדנונג צו דער לענגערער ליסטע פון די וועלכע זיינען געפאַלען אין קריעג גע־פון איך פיער אידישע קאָלאָנעלס זעקס און צוואַנציג קאַפּיטאַנען, דריי און פופ־ציג לייטענאַנטס, היבשע עטליכע צעהנד ליג אָפיציערען און אוטעראָפיציען, און קרוב צו דריי הונדערט סאָלאַדטען.

"די נעמען לעווי, ווייל, קאָהען פראַנק, דרייפוס הירש בלום. זעלינמאַן ערשטיינען אַלע ווייל פאַר די אויגען, מיט דעם איינפאַכען קאַמענטאַר: "נעפאַ־לען גלאָרייך אויף דעם עהרען פעלד."

"מיין אידישער פריינד האָט מיר דערצעהלט די ריהרענדע געשיכטע וועגען דעם טויט פון זיין שוואָגער אברהם בלאָך דער אויבער ראַבינער פון דער שטאַדט ליאָן, וועלכער איז גענאַנגען אין קריעג אַלס פריוויוויליגער נייסטליכער. ביי סיינט דיע, אין פערלויף פון אַ מוראַדיגער רייטשער אַטאַקע, איז ראַבינער בלאָך אַרומגעגאַנגען פון איין פערוואונדעטען האָלאַדטען צום אנדערען אויף'ן שלאַכט־פעלד, ניט קוקענדיג אויף די גראַנאַטען און די קוילען וואָס זיינען געפאַלען אַרום איהם, און ער האָט געהייסען צוגעהמען די פערוואונדעטע סאָלדאַטען אין הינטער גרונד. איין שטערבענדער סאָלדאַט האָט אַ טעות געהאַט און געמיינט אַז דאָס איז אַ לאַטווישער גלח, האָט ער בייא איהם געבעטען אַ קרייץ. ר' ראַבינער בלאָך איז אוועק געפינען אַ קרייץ און איז צוריקגעקומען דערמיט. דער סאָלדאַט האָט איהם געבעטען עס צו האַלטען פאַר זיינע אויגען, און ער האָט איהם גענומען אין זיינע אַרעמס און געהאַלטען דעם צלם נאָנץ נאָהענט נעבען איהם, אין דער רגע האָט געפאַלען אַ באָמבע, און דער קריסט ליבער סאָלדאַט און דער אידישער ראַבי־נער זיינען דערהרגעט געוואָרען.

דיעזע ריהרענדע געשיכטע אילוסט־רירט דעם איצטיגען גייסט פון פראַנק־רייך. ראַסען האָס און רעליגיעזע פאַראור־טהיילע, אזוי ווי פּאָליטישע ליידענשאַפ־טען, זיינען בעגראָבען געוואָרען אין קיין אייגענע קאָלאָנעלס זעקס און צוואַנציג קאַפּיטאַנען, דריי און פופ־ציג לייטענאַנטס, היבשע עטליכע צעהנד ליג אָפיציערען און אוטעראָפיציען, און קרוב צו דריי הונדערט סאָלאַדטען.

"די נעמען לעווי, ווייל, קאָהען פראַנק, דרייפוס הירש בלום. זעלינמאַן ערשטיינען אַלע ווייל פאַר די אויגען, מיט דעם איינפאַכען קאַמענטאַר: "נעפאַ־לען גלאָרייך אויף דעם עהרען פעלד."

"מיין אידישער פריינד האָט מיר דערצעהלט די ריהרענדע געשיכטע וועגען דעם טויט פון זיין שוואָגער אברהם בלאָך דער אויבער ראַבינער פון דער שטאַדט ליאָן, וועלכער איז גענאַנגען אין קריעג אַלס פריוויוויליגער נייסטליכער. ביי סיינט דיע, אין פערלויף פון אַ מוראַדיגער רייטשער אַטאַקע, איז ראַבינער בלאָך אַרומגעגאַנגען פון איין פערוואונדעטען האָלאַדטען צום אנדערען אויף'ן שלאַכט־פעלד, ניט קוקענדיג אויף די גראַנאַטען און די קוילען וואָס זיינען געפאַלען אַרום איהם, און ער האָט געהייסען צוגעהמען די פערוואונדעטע סאָלדאַטען אין הינטער גרונד. איין שטערבענדער סאָלדאַט האָט אַ טעות געהאַט און געמיינט אַז דאָס איז אַ לאַטווישער גלח, האָט ער בייא איהם געבעטען אַ קרייץ. ר' ראַבינער בלאָך איז אוועק געפינען אַ קרייץ און איז צוריקגעקומען דערמיט. דער סאָלדאַט האָט איהם געבעטען עס צו האַלטען פאַר זיינע אויגען, און ער האָט איהם גענומען אין זיינע אַרעמס און געהאַלטען דעם צלם נאָנץ נאָהענט נעבען איהם, אין דער רגע האָט געפאַלען אַ באָמבע, און דער קריסט ליבער סאָלדאַט און דער אידישער ראַבי־נער זיינען דערהרגעט געוואָרען.

דיעזע ריהרענדע געשיכטע אילוסט־רירט דעם איצטיגען גייסט פון פראַנק־רייך. ראַסען האָס און רעליגיעזע פאַראור־טהיילע, אזוי ווי פּאָליטישע ליידענשאַפ־טען, זיינען בעגראָבען געוואָרען אין קיין אייגענע קאָלאָנעלס זעקס און צוואַנציג קאַפּיטאַנען, דריי און פופ־ציג לייטענאַנטס, היבשע עטליכע צעהנד ליג אָפיציערען און אוטעראָפיציען, און קרוב צו דריי הונדערט סאָלאַדטען.

"